

POSTANOWIENIE

19 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 19 września 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
przeciwko S.S.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 7 listopada 2023 r., I AGa 152/22,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

[J.T.]

UZASADNIENIE

Powódka P. sp. z o.o. w K. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie, którym uwzględniono apelację pozwanego S.S. od wyroku Sądu pierwszej instancji wydanego w sprawie o zapłatę i zmieniono zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddalono powództwo w całości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała nieważność postępowania. Przytoczyła przy tym orzeczenia, z których wynika, że naruszenie obowiązku poinformowania przez sąd o możliwej zmianie podstawy prawnej orzeczenia prowadzi do nieważności postępowania, a także wskazała na treść art. 321 k.p.c. Skarżąca nie wyjaśniła jednak, w jakim związku kwestie te pozostają z niniejszą sprawą.

Zawarcie w art. 398⁹ k.p.c. przyczyny kasacyjnej w postaci nieważności postępowania wynika z konieczności możliwie każdorazowego eliminowania uchybień procesowych o najdonioślejszym charakterze. Stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c. nieważność postępowania należy brać pod uwagę z urzędu. Oznacza to także możliwość uwzględnienia skargi niezależnie od tego, czy skarżący sformułował stosowny zarzut naruszenia określonego przepisu postępowania, oraz tego, czy wykazał on możliwość wpływu tego uchybienia na wynik sprawy (zob. postanowienie SN z 17 grudnia 2002 r., III CZP 72/02).

Jednocześnie, mając na względzie okoliczność, że na etapie tzw. przedsądu nie dochodzi do merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania nie jest konieczne najzupełniej pewne wykazanie, że postępowanie przed sądem drugiej instancji dotknięte było wadliwością określoną w art. 379 k.p.c. Konieczne jest jednak przedstawienie argumentacji, z której wynika, że stan taki jest co najmniej wysoce prawdopodobny (zob. postanowienie SN z 18 lipca 2024 r., I CSK 2176/23).

W sprawie nie uprawdopodobniono, by wystąpiła wskazana przez powódkę przyczyna nieważności postępowania. Na podstawie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie sposób dociec, jaka jest w istocie

osnowa tego stanowiska procesowego powódki i z czego wywodzi ona tezę o nieważności postępowania. Także samodzielna, podjęta z urzędu, analiza materiału sprawy nie prowadzi do wniosku, by w sprawie zrealizował się stan określony w art. 379 k.p.c. Bliższe odniesienie się do argumentacji powódki jest jednak niemożliwe, gdyż stosowna część skargi kasacyjnej nie zawiera argumentacji, która dotyczyłaby realiów niniejszej sprawy.

Jako drugą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała potrzebę dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Stwierdziła przy tym, że wyjaśnienia wymagają dwie kwestie. Pierwsza dotyczyć miała tego, „czy określenie przez stronę podstawy prawnej wierzytelności zgłaszanej do potrącenia wiąże Sąd, czy też Sąd rozpoznając zarzut potrącenia sam ustala jego podstawę prawną, a jest jedynie związany stanem faktycznym ustalonym w sprawie”. Drugą kwestię ujęto w pytaniu, „czy złożenie przez stronę oświadczenia o potrąceniu, w przypadku, gdy umowa została zawarta przez pełnomocnika tej strony, do którego to działania podniesiony został zarzut przekroczenia pełnomocnictwa – uzasadnia przypisanie drugiej stronie winy w rozumieniu art. 471 k.c., art. 415 k.c. albo art. 416 k.c., czy też stanowi potwierdzenie zawarcia umowy przez stronę, w imieniu której została ona zawarta – art. 103 § 1 k.c. w zw. z art. 60 k.c.”

Skarżąca nie przedstawiła dalszej argumentacji nakierowanej na przekonanie Sądu Najwyższego o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ograniczając się do postawienia zacytowanych wyżej pytań.

Potrzeba, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., oznacza, że określony przepis, istotny z punktu widzenia podstawy prawnej zaskarżonego orzeczenia, może być rozumiany na różne sposoby, a orzecznictwo i nauka prawa albo nie wypracowały w tym przedmiocie żadnego poglądu, albo prezentują rozbieżne stanowiska. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno w takim wypadku zawierać wskazanie, które przepisy wymagają wykładni i na czym polegają poważne wątpliwości związane z ich rozumieniem lub rozbieżnościami w ich stosowaniu (zob. postanowienia SN z: 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09 oraz 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17).

Rozbieżność w orzecznictwie sądów powinna natomiast zostać wykazana przez przywołanie judykatów, w których odmienne rozstrzygnięcia zapadły w stanach faktycznych nieróżniących się od siebie w relewantny prawnie sposób (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2015 r., III CSK 59/15). Nie mogą być to przy tym orzeczenia wydane w sprawie będącej przedmiotem skargi kasacyjnej (zob. postanowienie SN z 24 kwietnia 2003 r., I PK 557/02). W takich przypadkach rozbieżność dotyczy bowiem oceny wyłącznie jednej sprawy, co nie wyczerpuje przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Brak spójności orzecznictwa przestaje mieć znaczenie prawne wtedy, gdy po jego wystąpieniu wydana zostanie w danym przedmiocie uchwała Sądu Najwyższego działającego w poszerzonym składzie. Wykazanie rozbieżności w orzecznictwie powinno opierać się na przedstawieniu wypowiedzi zawierających przede wszystkim aktualne poglądy judykatury, a nie stanowiska wprawdzie wyrażane w przeszłości, lecz od których już wcześniej odstąpiono w związku z rozwojem trendów wykładni i stosowania prawa.

Samo postawienie przez skarżącą pytań, bez wyjaśnienia, dlaczego miałyby one świadczyć o potrzebie wykładni przepisów i w jaki sposób wiążą się ze sprawą, nie może *a limine* przekonywać o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Kwestie ujęte w takiej postaci, nawet gdyby *in abstracto* jawiły się jako istotne, powinny bowiem zostać powiązane z realiami konkretnej sprawy – czego nie dokonano w rozważanym obecnie przypadku.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

Beata Janiszewska

[J.T.]

[SOP]

